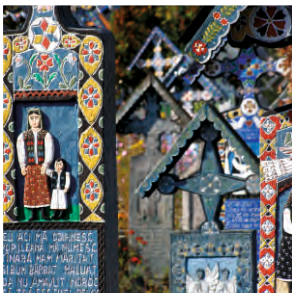

12 motive

pentru a vizita Maramureșul

Top 12 în Maramureș

Maramureșul este un spațiu aparte, un mozaic de imagini, sunete, senzații, gusturi și mirosuri care rămân imprimate în memorie și care au darul de a stârni veșnice amintiri plăcute. Iată câteva argumente care confirmă că Maramureșul este unic, o adevărată altă lume, o stare de spirit care musai trebuie vizitată, cercetată, simțită, trăită.

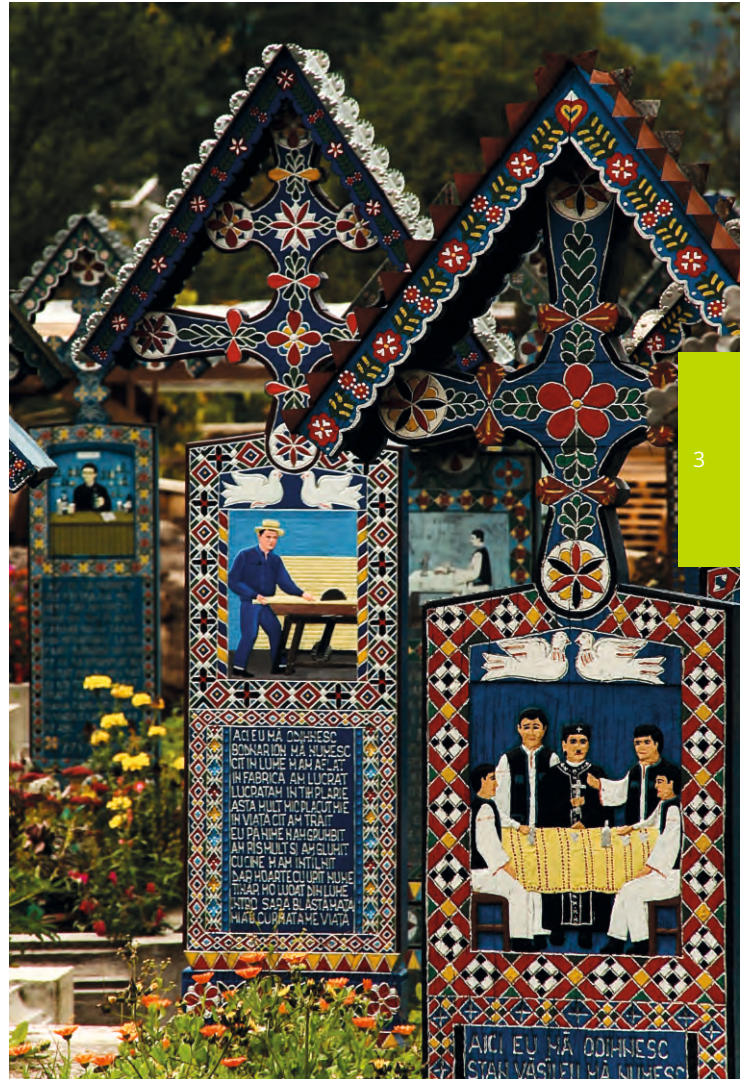
UITATI BINE LA MINE
MA POATE OCARI NIME
FOST DE TREABA BOREASA
I FOST GAZDOAE ACASA

1. Cimitirul Vesel din Săpânța

Singurul cimitir ale cărui epitafuri au uneori o tentă satirico-umoristă, unic și renumit pe mapamond, cel din Săpânța, este creația din anii 1930 a meșterului Stan Ioan Pătraș.

Azi, în cimitirul din centrul comunei se află peste 900 de semne de mormânt cioplite în lemn și pictate în culori vii, dominate de „albastrul de Săpânța”, pe care sunt gravate epitafuri în versuri, o adevărată cronică a satului, în care sunt descrise calitățile dar și defectele sătenilor. Crucile îi reprezintă pe săpânțeni călare, pe bicicletă, la volan, cântând, la școală, în mină, gătind, țesând, la pădure, la coasă, la oi, la moară, petrecând, luptând, sau iubind, agricultorul, medicul, profesorul, soldatul sau comerciantul odihnindu-se împreună, cu bunele și cu mai puțin bunele lor.

Cel mai gustat epitaf rămâne cel dedicat unei soacre: „Sub această cruce grea/
Zace beata soacră-mea/
Trei zile de mai trăia/
Zăceam eu și citea ea/
Voi care treceți pe aici/
Încercați să n-o treziți/
Că acasă dacă vine/
Iar a fi cu gura pă mine/
Da așa m-oi purta/
Că acasă n-a-nturna/
Stai icea dragă/
Soacră-mea”.

2. Mănăstirea Bârsana

Mănăstirea ortodoxă de maici "Sfinții Apostoli", cea mai mare și impunătoare din nord-vestul țării, situată pe un platou suspendat deasupra Izei, a fost reconstruită, începând din 1993, pe amplasamentul unei vechi mănăstiri părăsite în urmă cu două secole.

Biserica din lemn de stejar, înălțată după planurile arhitectului Dorel Cordoș care a realizat și planul bisericii mănăstirii Săpânța-Peri, reprezintă, probabil, cel mai reușit exemplu de arhitectură religioasă românească contemporană în lemn.

Biserica are două niveluri, primul, din zidărie, găzduind paraclisul mare, iar al doilea, în stil maramureșean, fiind îmbrăcat într-o luminoasă frescă pe lemn, realizată în vechiul stil local de către pictorul Octavian Ciocșan (cel care a restaurat și frescele bisericii UNESCO din Desești). Incinta în formă de amfiteatru a spectaculosului complex monastic, mai include un interesant muzeu bisericesc cu colecții de icoane vechi pe lemn, cărți rare, piese etnografice variate, un altar de vară și alte construcții atât de atractive, încât i-au convins pe mulți maramureșeni să se reîntorcă la stilul care a consacrat renumele regiunii, toate acestea fiind conectate printr-o rețea de alei străjuite de cele mai frumoase flori din Maramureș.

3. Memorialul Victimelor Comunismului din Sighetu Marmăției

În celulele temutei temnițe din centrul urbei au fost închiși, în anii 1950, aproape 200 de foști demnitari, peste 50 dintre ei murind acolo, printre care cei mai mari politicieni ai României interbelice (Iuliu Maniu, Gheorghe Brătianu), 15 episcopi romano și greco-catolici (dintre care 9 au fost beatificați recent), generali, academicieni și alți oameni de știință.

Cel mai vizitat muzeu din nordul României, cu peste 150 de mii de turiști călcându-i anual pragul, a primit în anul 2018 de la Comisia Europeană marca Patrimoniu European, fiind deocamdată singurul muzeu din țară care beneficiază de această înaltă recunoaștere.

Dintre exponate, impresionează haina ciuruită de gloanțe a unui partizan, scrisori brodate cu acul pe fragmente de cămașă în lipsa creionului și hârtiei și multe altele...

În curtea muzeului se află spațiul subteran de reculegere și grupul statuar „Cortegiul Sacrificaților”, realizat de Aurel Vlad și compus din 19 siluete umane din bronz, care par să se îndrepte spre zidul prevăzut cu turnuri de pază care închide orizontul.

Memorialul de la Sighet este un loc cu mare încărcătură emoțională, împiedicând așternerea uitării peste sinistra dictatură comunistă, cu speranța că istoria nu se va mai repeta niciodată...

photo: Phe

4. „Mocănița” de pe Valea Vaserului

Ultimul tren forestier pe linie îngustă rămas în funcțiune în UE, străbate împăduritul bazin forestier al Vaserului, care păstrează încă pe alocuri păduri neatinse.

Pe Valea Vaserului se înșiruie zeci de izvoare minerale, barajul pentru plutărit de la Măcârlău, urmele unui fost spital militar, bisericuța de lemn de la Făina, două cimitire militare germane și altele.

Calea ferată utilizată de „mocăniță”, întinsă pe o lungime totală de 43 de kilometri, a fost construită în anii 1930, cu materialul dezafectat de la linia germană care traversa Prislopul din Maramureș în Bucovina în vremea Primului Război Mondial.

Vechile locomotive cu abur, alimentate cu lemn și cărbune, care îi transportă pe turiști până la Paltinu, în inima pădurii, la distanța de 21,5 km în amonteale văii, sunt model „Reșița” și „Reghin”, decana de vârstă fiind venerabilă locomotivă germană „O&K”, datând din 1910. Pe Vaser mai urcă regulat și automotorul „Rossia” și câteva drezine și locomotive Diesel.

Parcul feroviar, deschis vizitatorilor, include vechi locomotive cu abur retrase produse în România, Ungaria, Polonia și Austria, un automobil pe roți, vagoane de clasă și alte exponate interesante.

O excursie cu pufăitoarea „mocăniță” are un șarm aparte, precum o călătorie înapoi în timp.

Maramureșactiv

5. Muzeele

Oferta muzeistică a Maramureșului este remarcabilă, satisfăcând setea de cunoaștere a turiștilor iubitori de istorie, memorialistică, artă ori geologie, dar și a nostalgicilor care caută atmosfera satelor maramureșene de odinioară

La Baia Mare poți vizita Muzeul Județean de Mineralogie „Victor Gorduza”, de valoare internațională, care expune minerale, minereuri, fosile și roci, multe dintre ele fiind rarități și chiar unicate absolute, frumosul Muzeu Județean de Etnografie și Artă Populară, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie (cu fosta afinărie de aur), Muzeul Județean de Artă ș.a.

La Sighetu Marmăției poți vedea Muzeul Satului Maramureșean, cu peste 30 de vechi gospodării (dintre care Casa Arba, tăiată în două de doi frați ce nu s-au înțeleas asupra moștenirii, aceștia reclădind apoi părțile în colțuri diferite ale satului, casa fiind descoperită de muzeu după un secol și reîntregită), cel Etnografic, Casa Memorială

Elie Wiesel, în care s-a născut celebrul laureat al Premiului Nobel sau Centrul Cultural-Pastoral „Sf. Iosif”, cu expoziții de artă religioasă și laică.

Apoi, în Vișeu de Sus trebuie văzute Muzeul de Istorie și Etnografie sau Casa-muzeu Elefant, la Dragomirești - Muzeul Țărăncii Române, în leud sau Rogoz – muzeele sătești, la Coltău - castelul Teleki, la Băsești și Șișești – importante case memoriale, iar lista nu este completă...

Muzee

6. Bisericile din lemn

Reprezentând un vârf al arhitecturii eclesiastice, acestea au planul interior tipic bizantin cu altar, naos și pronaos, înveșmântat în haine gotice, absidă pentagonală, turn ascuțit și acoperiș zvelt. Picturile lor, realizată în culori tempera direct pe lemn ori pe suport textil, impresionează pe oricine, la fel ca icoanele pe lemn și sticlă care le înnobilează.

Dintre cele 95 de biserici de lemn construite între secolele XVI-XIX în județul Maramureș (o treime dintre ele aflându-se în Țara Maramureșului, iar restul, în Țările Lăpuș, Chioar și Codru), un număr de 8 au fost introduse în 1999 în Patrimoniul Mondial UNESCO (cele de la Bârsana-Jbâr, Budești-Josani, Desești, Ieud-Deal, Plopiș, Poienile Izei, Rogoz și Șurdești).

Pe lângă acestea, în ultimele decenii au fost ridicate în județ cca 55 de biserici noi de lemn, într-o efervescentă creație nemaîntâlnită în nici un alt colț de lume, printre acestea aflându-se primele 4 cele mai înalte biserici de lemn din lume și anume: Săpânța-Peri, Ieud-Crucifoare, Rozavlea-Șesu Mănăstirii și Mănăstirea Bârsana.

Și, nu uitați să treceți și pragul frumoaselor mănăstiri cu biserici de lemn de la: Moisei, Rohiița, Borșa-Pietroasa, Botiza, Budești-Roșia, Dragomirești, Strâmtura.

În spațiile sacre construite din lemn, privirea parcă se înalță altfel către Cer...

Biserici de lemn

7. Oameni de omenie

Majoritatea celor care pășesc în Maramureș se declară uimiți și încântați de localnici. De felul lor de a fi, de zâmbetul și de deschiderea lor.

Sufletul tău, călătorule, se va simți câștigat, fie că îi întâlnești într-o zi de lucru, la fân, cu treburi prin gospodărie, în atelierul unde meșteresc una alta ori la pensiune, fie că schimbi o vorbă cu ei pe ulița satului sau în curtea bisericii, atunci când își îmbracă cele mai bune haine ca să își cinstească duminicile, sfinții sau nunțile. Căci, viața la țară în Maramureș este orânduită în mare parte după muncile câmpului și după marile sărbători creștine, precum odinioară.

În felul sătenilor de a fi – simplu, sincer, fără ocolișuri, în vorbele lor pline de tâlc, în modul în care te poftesc în casă și în bucuria cu care relatează amintiri din copilărie, există ceva care te cucerește la prima vedere.

Gazda întotdeauna „veseloasă” și primitoare, masa copioasă, adierea de iarbă proaspăt cosită, mirosul de lemn și jăratec, gustul laptelui proaspăt muls, somnul odihnitor sunt câteva din ingredientele de care vizitatorul se îndrăgostește pentru totdeauna.

Iar locuri de popas se găsesc destule, rămâne doar să alegeți în ce loc veți dori să vă odihniți.

8. Muzica și dansul

Muzica maramureșeană are o rezonanță aparte, arhaică, cu sunete celtice pe alocuri, repertoriul cuprinzând de la doine triste, până la cântece vesele și ritmate. Mini-taraful tradițional este alcătuit din „ceteră” (vioara care susține partitura armonică), „zongură” (chitara cu două-patru coarde ce asigură partea ritmică a melodiei) și „dobă” (o tobă mare și un cinel, care dublează ritmul), în Maramureș fiind răspândită și „trâmbița” ciobănească (un corn alpin de metal).

Prin Țările Chioarului și Codrului muzica este de tip nord-transilvănean, între instrumente făcându-și loc și contrabasul („gorduna”), și vioara contra („braci”). Iar Țara Lăpușului este cunoscută pentru „hora cu noduri”, cel mai arhaic gen de doină din spațiul intracarpatic

Dansul maramureșean are ca emblemă „Învârtita”, cel mai spectaculos dintre toate și foarte rapid, care se joacă în perechi, vreme de ore întregi, melodia fiind dublată de „strigături” (apreciate improvizații țipate, cu versuri sartiice/glumețe), dar mai este și „Feciorescul” (dans inițiativ și războinic, jucat de către tinerii bărbați) și multe alte dansuri care te invită să vii la joc”.

Muzica și dansul tradiționale pot fi ascultate și văzute la mai multe pensiuni și restaurante, fără a mai vorbi despre numeroasele festivaluri folclorice.

9. Casa, pomul de oale și poarta de lemn

Căsuța maramureșeană, ieșită parcă din poveștile Fraților Grimm, este construită din lemn de stejar sau brad și acoperită cu șindrilă, cuprinzând două-trei încăperi și o prispă sculptată.

La interior se remarcă camera „de sărbători”, dominată de „ruda” de zestre pe care sunt etalate țesăturile de lână și cânepă confecționate de mai multe generații de femei ale casei, pereții fiind decorați cu icoane pe sticlă, poze de familie și șiruri de farfurii vechi de farfurii de epocă, împodobite cu ștergare bogat ornamentate, în lăzile lavițelor de sub ferestre și în dulap stând straiile de sărbători.

Pomul de oale numit, în funcție de zonă: „clincer”, „clenci”, „sărcier” sau „sărcineri”, veritabilă marcă a Maramureșului, reprezintă trunchiul unui copac rămuross amplasat în curtea casei, pe care sunt înșirate coloratele vase de bucatărie, obicei care, odinioară, în anumite sate, semnala casa cu față de măritat și indica dimensiunea averii ori, cât de gospodină este gazda.

Porțile de lemn, adevărate arce de triumf, cu acoperișul montat pe un număr de 3 până la 8 stâlpi sculptați în lemn de stejar și înalți de 3 metri, reprezintă azi un semn de mândrie și de potență financiară, însă, demult semnalau casele nobilii scutiți de taxe. Acestea sunt decorate cu nenumărate ornamente străvechi, de tip zoomorf, antropomorf, fitomorf, celest ori cu rol magic de protecție...

10. Meșteșugurile tradiționale

În tare puține locuri puteți găsi atât de numeroși meșteri populari ca în Maramureș, aceștia practicând zeci de ocupații, începând de la țesutul covoarelor din lână vopsită cu flori, frunze și coajă de copac (artă înscrisă în patrimoniul imaterial UNESCO) și până la operarea pivelor, daracelor și vâltorilor pe apă, confecționarea măștilor ritualice, iar lista este mult mai lungă.

La loc de cinste este prelucrarea lemnului, artiștii locului cioplind fie impresionantele porți, biserici și case amintite, fie migălind la linguri, fuse cu zurgălăi ori la alambicate "noduri maramureșene", fie montând în sticle, cu răbdare, scări, porți sau fântâni miniaturale.

Nenumărate femei din Maramureș se ocupă cu confecționarea complexelor costume populare, deoarece așa-i la noi, toată lumea are așa ceva și încă în două variante, de iarnă și de vară!

Vorbim despre cămăși brodate în stilul propriu al Țărilor Maramureșului, Chioarului, Lăpușului sau Codrului de „gatii” din pânză de casă, de „zadii”, „gube” și cioareci din pânură, de cojoace din piele ori textile, pieptare și laibăre din pânură sau pânză, de clopuri „moroșe-nești”, de Codru sau de Chioar, de opinci și curele late de piele, de coliere de mărgele și cununi de mireasă.

Toate aceste lucruri trebuie văzute pe viu, confecționerii lor fiind bucuroși să le treceți pragul și de ce nu, să vedeți cum vă stă îmbrăcați cu costumele noastre.

11. Natura

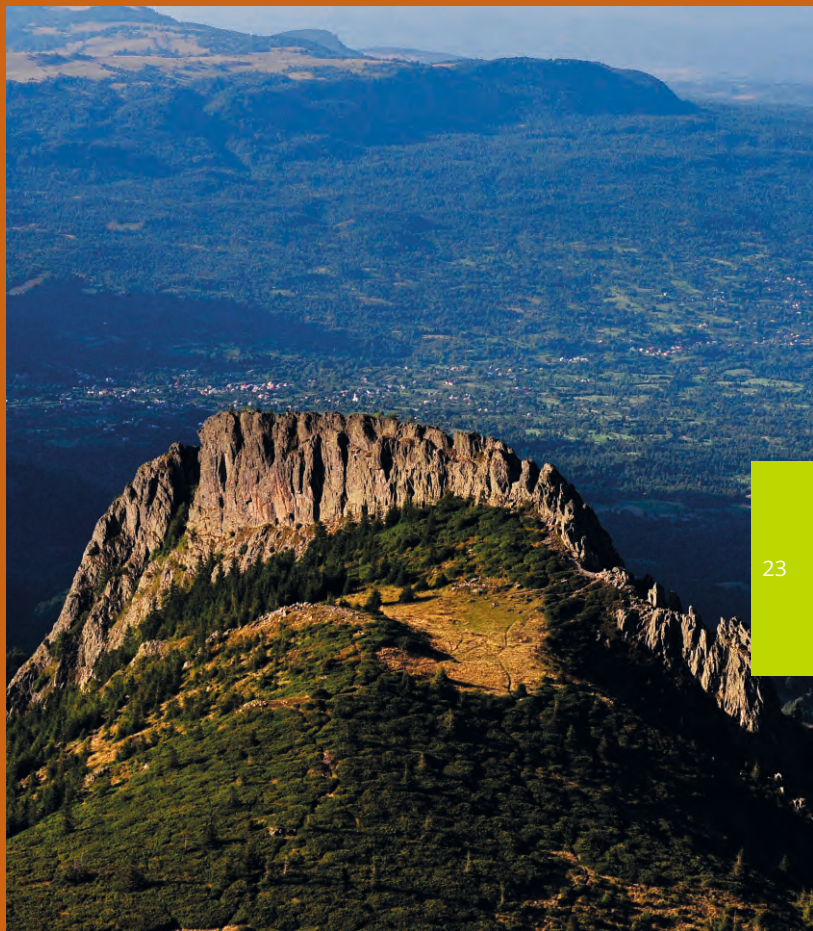
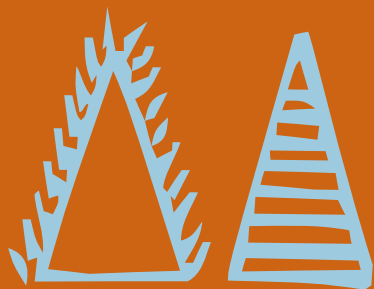
De îndată ce încalci munții pentru a intra în Maramureș, peisajele îți fură privirea: munți împăduriți, străbătuți de ape repezi, dealuri domoale de un verde ireal, clăi de fân tapisând vesel pajști terasate înmiresmate, cascade zgomotoase, 1600 specii de plante printre care flori de colț, mai multe specii de orhidee dar și trei specii de plante insectivore, apoi 8400 specii faunistice dintre care 15, noi pentru știință, au fost descoperite abia în ultimii ani!, toate te îndeamnă să te oprești, să le privești, să le fotografiezi.

Un număr de 35 de arii protejate de interes național, 22 de situri Natura 2000, un parc natural și un parc național, acoperă mare parte din partea nordică a județului.

munții din **Maramureș**

Codrii seculari de la Băiuț (Munții Văratecului) și din Munții Țibleș (Izvorul Șurii și Preluci), cu brazi, fagi, frasini și paltini gigantici, au fost introduși recent în Patrimoniul Mondial UNESCO.

Apoi Cascada Cailor (cea mai înaltă din Carpați), Creasta Cocoșului, Pietrosul Rodnei, sălbaticile Chei ale Lăpușului, ochiurile de cleștar ale Lacului Vinderel – suspendat ireal pe buza prăpastiei ori ale Lacului Albastru, superbul platou Tătaru dar și multe alte locuri, sunt o mângâiere pentru ochi, confirmând veridicitatea versului: „Maramureș, plai cu flori”.

12. Sărbătorile

Mai frecvent ca în alte părți, de la celebrarea cu fast a duminicilor și numeroaselor sărbători religioase până la festivaluri cu specific cultural, în Maramureș ai, mai mereu, un eveniment la care să poți participa.

Primăvara sunt celebrați primii gospodari ieșiți la arat, la: „Tânjaua” de pe Mara, „Udătoriul” din Șurdești, respectiv “Căruțul” din Cufoaia unde se aniversează Sfântul Gheorghe.

De sărbătoarea Paștelui, întinsă pe trei zile, pe lângă curățenia sufletească se pune mare accent pe mâncărurile specifice (miel, pască, ouă vopsite, șuncă) sfințite în noaptea Învierii ori duminică dimineața, apoi luni, în multe localități, are loc Jocul Satului.

Cele mai importante zile ale verii sunt Rusaliile (cu sfințirea țarinilor) și Sfântă Mărie Mare (Adormirea Maicii Domnului), când au loc marile pelerinaje la mănăstirile Moisei și Rohia și când se poartă cele mai multe costume tradiționale.

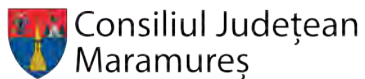
În a doua jumătate a lunii august se țin cele mai frecvente serbări ale satelor iar nunțile au loc aproape zilnic.

Toamna, maramureșenii își sărbătoresc sfinții din calendar și își comemorează morții.

Iar de magicul Crăciun, întins tot pe durata a trei zile, văile Maramureșului răsună de glasurile colindătorilor și de dangătul clopotelor „dracilor” (adică ale tinerilor mascați ritualic), acțiunea desfășurându-se atât pe scene, cât și pe ulițele satelor ori prin curțile gospodarilor.

Generos, deschis și întotdeauna bucuros de oaspeți, Maramureșul înseamnă, pentru toți, acasă!

Consiliul Județean
Maramureș

turism@cjmaramures.ro

www.visitmaramures.ro

www.romania.travel/ro

Centru Județean de Informare Turistică
Baia Mare, Maramureș,
Str. Gheorghe Sincai nr. 46
Tel. 0262 202 582

